

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2577-

13. desember 2024

Statsbudsjettet 2024 – Supplerende tildelingsbrev nr. 22 – Lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av ferjetjenester

Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrev av 9. januar 2024 til Statens vegvesen (korrigert versjon). Dette supplerende tildelingsbrevet utvider tildelingsbrevet og gjelder oppdrag om utredning av mulighetsrommet for å stille lønns- og arbeidsvilkår i forbindelse med anskaffelser av ferjetjenester som fordrer bygging av skip i utlandet til å drifte det norske riksveiferjesambandet. Departementet viser også til forutgående korrespondanse mellom departementet og Statens vegvesen om saken.

Oppdragsnummer	13-2024
Navn på oppdrag	Utredning av mulighetsrommet for å stille krav som fremgår av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. ved kjøp av ferjetjenester

Bakgrunn

Statens vegvesen har informert Samferdselsdepartementet om at etaten, i deres kontrakter med norske rederier som kontraherer med verft i Tyrkia om bygging av skip til å drifte det norske riksveiferjesambandet, stiller krav om lønns- og arbeidsvilkår i tråd med forskrift 8. februar 2008 nr. 112 ([forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv.](#)). Det er § 5 i forskriften som er særlig relevant i denne sammenheng. Bestemmelsen slår fast følgende:

«Oppdragsgiver skal i sine kontrakter stille kontraktvilkår om at ansatte og personer hos leverandører og underleverandører, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår mv. i samsvar med kravene i [§ 5a](#) til [§ 5d](#).»

§§ 5a til 5d gjelder blant annet krav til kontraktvilkår om henholdsvis lønns- og arbeidsvilkår, obligatorisk tjenestepensjon, HMS-kort og informasjonsplikt og

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Veg-, by- og
trafikksikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Mergime Zahiti
22 24 81 61

språkferdigheter.

Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. ble gjennom [endringsforskrift 15. november 2011 nr. 1104](#) endret slik at forskriften ikke lenger gjelder for arbeid som utføres i utlandet.

Statens vegvesen har opplyst departementet om at etaten i sine kontrakter med rederiene ikke stiller krav om lønns- og arbeidsvilkår som går utover det denne forskriften bestemmer. I praksis innebærer dette at Statens vegvesen som offentlig oppdragsgiver ikke stiller krav om at kravene som følger av forskriften også skal gjelde for arbeidstakere som arbeider ved verft i utlandet der skip bygges til å drifte norske riksveiferjesamband. I dialogen mellom etaten og departementet har verft i Tyrkia blitt benyttet som referanse, men dette gjelder også for tilsvarende virksomhet i andre land.

Departementet vurderer at etatens praksis er i tråd med anskaffelsesregelverket, herunder forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. Samtidig er departementets foreløpige vurdering at det på generelt grunnlag er adgang til å – kontraktsrettslig – stille krav om lønns- og arbeidsvilkår som speiler de krav som fremgår av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår også der skip bygges ved verft i utlandet.

Beskrivelse av oppdraget

Samferdselsdepartementet viser til regjeringens mål om å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, jf. Hurdalsplattformen. Departementet ber på bakgrunn av dette Statens vegvesen om å utrede mulighetsrommet for at Statens vegvesen som offentlig oppdragsgiver kan stille krav overfor rederiene om at kravene som følger av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. også skal gjelde for arbeidstakere som arbeider ved verft i utlandet der skip bygges til å drifte norske riksveiferjesamband.

Utredningen bør blant annet ta for seg en nærmere vurdering av det *rettslige handlingsrommet*, herunder vurdere om det foreligger internasjonale og/eller bilaterale avtaler som legger føringer for hvilke krav som kan stilles i anskaffelsesdokumentene og/eller i kontraktene med rederiene.

Videre bør utredningen ta for seg de *økonomiske og administrative konsekvensene* for staten. I denne forbindelse skal Statens vegvesen redegjøre for ressursbruken i forbindelse med kjøp av ferjetjenester slik den er i dag (nullalternativet), slik at en har et sammenligningsgrunnlag ved utredningen av økonomiske og administrative konsekvenser av et slikt tiltak. Det er også viktig at Statens vegvesen vurderer alternative måter å stille kravene på, dvs. at etaten skal vurdere muligheten for å stille krav i anskaffelsesdokumentene i form av for eksempel kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier, i tillegg til muligheten for å stille krav i de enkelte kontraktene med rederiene.

Statens vegvesen skal også skissere eventuelle *praktiske utfordringer* ved å stille krav om at krav om lønns- og arbeidsvilkår som fremgår av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i

offentlige kontrakter mv. skal gjelde i forbindelse med kjøp av ferjetjenester som fordrer kontrahering med verft i utlandet for bygging av skip til å drifte norske riksveiferjesamband. Departementet ber etaten om å blant annet vurdere mulighetene for å påse at eventuelle krav som nevnt ovenfor kan følges opp i praksis, herunder sanksjonsmuligheter. Vi legger videre til grunn at etaten i denne forbindelse også utreder *hvem* som bør få et slikt kontrollansvar. Det vil etter departementets vurdering være nærliggende å blant annet se hen til forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. §§ 6 og 7 som gjelder henholdsvis krav til informasjon, sanksjoner, kontroll mv.

Samferdselsdepartementet ber Statens vegvesen om å undersøke hvorvidt/hvordan tilsvarende kontraktsforhold som gjelder kjøp av ferjetjenester for å drifte norske riksveiferjesamband (herunder kontrahering med utenlandske aktører) er regulert i fylkeskommunale og kommunale ferjekontrakter. Etaten bør vurdere hvorvidt/hvordan en slik eventuell regulering på kommunalt og fylkeskommunalt nivå kan egne seg ved kjøp av ferjetjenester som nevnt ovenfor. Dette arbeidet skal skje i dialog med fylkeskommunene og ev. berørte kommuner.

Frist og rapportering

Statens vegvesen skal levere utredningen innen 15. mai 2025.

Med hilsen

Hans Einar Nerhus (e.f.)
avdelingsdirektør

Mergime Zahiti
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen